

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2023-0000612709

Datum

4 oktober 2023

Samengewerkt met

DenB/PAW

Bijlage(n)

1

Aan MBZK
Van BZK/DenB/IOB

nota

Antwoordbrief G4 werkdruk raadsleden

Aanleiding

Op 5 juli jl. heeft uw ambtsvoorganger een brief ontvangen van de presidia en het dagelijks bestuur van de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Een afschrift van deze brief is verstuurd aan de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken. Die commissie heeft u in haar procedurevergadering van 14 september jl. verzocht om een reactie op die brief te sturen en deze reactie uiterlijk drie werkdagen voor het commissiedebat Versterking lokaal bestuur van 24 oktober 2023 aan de Kamer te doen toekomen.

Geadviseerd besluit

- De bijgevoegde antwoordbrief te ondertekenen en te versturen aan de G4 gemeenten.
- Een afschrift van deze brief te sturen aan de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken voorafgaand aan het commissiedebat Versterking lokaal bestuur van 24 oktober a.s.
- Het voornemen om de mogelijkheid om extern voorzitterschap van (raads)commissies mogelijk te maken te betrekken bij de evaluatie van de circulaire over het commissiestelsel die binnenkort wordt gepubliceerd.
- Optioneel: Het voltijdsraadlidmaatschap te betrekken bij de toekomstverkenning of en hoe een uitbreiding van het aantal raadsleden de werkdruk kan verminderen. De verkenning als zodanig is reeds aangekondigd door uw ambtsvoorganger in de brief Versterking decentraal bestuur. Deze brief is op 4 september j.l. aan de TK gestuurd en staat geagendeerd voor het commissiedebat van 24 oktober. Het voltijdsraadlidmaatschap is geen onderdeel van deze verkenning omdat het lekenbestuur nadrukkelijk het uitgangspunt is van de brief.
 - Indien u daar voor kiest kunt u de optie van voltijds raadlidmaatschap nadrukkelijker betrekken in uw antwoordbrief aan de G4. Op dit moment stelt u alleen dat de huidige maatregelen – studie naar samenhangend stelsel van beloningen en vergoedingen, versterken ondersteuning, verandering in rolopvatting – leidt tot een steeds professioneler ambt.

Kern

- In uw antwoordbrief gaat u in op de voorstellen die de G4 doet om de werkdruk van raadsleden te verminderen. U geeft vanuit een beschouwing op het raadslidmaatschap aan hoe het huidige beleid hier al aan bijdraagt

en wat de G4 de komende tijd nog mag verwachten met het oog op het verminderen van de werkdruk.

- Een afschrift van de antwoordbrief wordt verstuurd aan de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken. Informatie over de brief en uw antwoordbrief wordt opgenomen in het dossier ter voorbereiding op het commissiedebat van 24 oktober a.s. waarvoor beide brieven geagendeerd zijn.
- U geeft in uw antwoord alvast verdere invulling aan de verkenning die is aangekondigd door uw ambtsvoorganger in de Kamerbrief Versterking decentrale volksvertegenwoordigingen en besturen van 4 september jl. De optie van voltijdsraadlidmaatschap (in grote gemeenten) mogelijk te maken – één van de voorstellen van de G4 zelf – kan daar desgewenst betrokken worden bij de verkenning hoe uitbreiding van het aantal raadsleden de werkdruk kan verminderen.
- U kondigt aan binnenkort een circulaire te publiceren over het commissiestelsel.

Onze referentie
2023-0000612709

Datum
4 oktober 2023

Voor meer gedetailleerde informatie over de brief en uw beantwoordingslijn zie de Toelichting.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief G4 – werkdruk raadsleden	
2	Antwoordbrief G4 – werkdruk raadsleden	
3	Kamerbrief Versterking decentrale volksvertegenwoordigingen	
4	Brief van commissie BiZA	
5	Afschrift antwoordbrief G4 werkdruk van raadsleden	

Toelichting

Brief G4 en antwoordbrief

- In de brief doet de G4 een dringend beroep op u om op korte termijn met passende voorstellen te komen om de werkdruk van raadsleden te verlagen. Ze komen zelf met enkele voorstellen:
 - Vergoedingen verhogen
 - Meer raadsleden introduceren (in grote gemeenten)
 - Voltijds raadslidmaatschap (in grote gemeenten)
 - Mogelijk maken van extern raadscommissievoorzitterschap
 - Hogere vergoeding voor commissievoorzitters
- Ook geeft de G4 aan ondersteuning te missen op het gebied van ICT-voorzieningen.
- In uw antwoordbrief geeft u de huidige maatregelen aan die dit kabinet neemt om de werkdruk te verlagen. Hierbij verwijst u naar de volgende al ingezette acties en maatregelen:
 - Maatregelen aangekondigd in de Kamerbrief Versterking decentrale volksvertegenwoordigers en besturen die door uw ambtsvoorganger op 4 september is verstuurd;
 - de studie van het Adviescollege rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers (ARPA) naar een samenhangend stelsel van beloningen en vergoedingen voor alle politieke ambtsdragers
 - de circulaire over het commissiestelsel die op korte termijn gepubliceerd wordt.
- Over de ICT-voorzieningen geeft u aan het gesprek aan te willen gaan met gemeenten over de ondersteuning die zij van BZK verwachten en welke rol gemeenteraden daarin zelf kunnen spelen.
- U sluit af met de mededeling dat zowel de maatregelen op de lange termijn als die op de korte termijn bij zullen dragen aan het verminderen van de werkdruk van raadsleden en u roept de G4 op om te blijven meedenken over het versterken van de lokale democratie.

Verkenning aantal raadsleden

- In de Kamerbrief Versterking decentrale volksvertegenwoordigingen en besturen van 4 september jl. is door uw ambtsvoorganger een verkenning aangekondigd naar of het huidige aantal wettelijk vastgelegde volksvertegenwoordigers in gemeenten en provincies nog past bij de huidige taken en opgaven die de hoge werkdruk van raadsleden mede veroorzaakt.
- Ook heeft uw ambtsvoorganger in die Kamerbrief aangegeven signalen vanuit het decentraal bestuur met zorgen over de toegenomen werkdruk en voorstellen om die te verminderen – zoals die bijvoorbeeld zijn opgenomen in de G4 brief – te betrekken bij de verkenning.
- In de G4 brief stellen de presidia van Amsterdam en Rotterdam voor om de werkdruk te verminderen door het voltijds raadslidmaatschap mogelijk te maken (in grote gemeenten).
- In uw antwoordbrief geeft u aan dat het hele pakket aan maatregelen het raadslidmaatschap al professioneler maakt, maar dat lekenbestuur het uitgangspunt blijft.
 - Optioneel: U kunt in de brief nog laten toevoegen het voorstel naar voltijdsraadslidmaatschap te willen betrekken bij de aangekondigde verkenning naar het uitbreiden van het aantal raadsleden om de werkdruk te verlagen.

Onze referentie
2023-0000612709

Datum
4 oktober 2023

- De optie om het voltijdsraadslidmaatschap te betrekken bij de verkenning doet op zichzelf niets af aan het lekenbestuur. Wel kan de verkenning - afhankelijk van de uitkomsten - het uitgangspunt van lekenbestuur (in grote gemeenten) verder onder druk zetten.
- Het belang van het meenemen van alle mogelijke opties in de verkenning om de werkdruk te verminderen kan echter de voorkeur hebben boven het op voorhand uitsluiten van aangedragen opties uit de praktijk.

Onze referentie
2023-0000612709

Datum
4 oktober 2023

Circulaire commissiestelsel en extern voorzitterschap

- De circulaire is opgesteld door ambtenaren van de afdeling Inrichting Openbaar Bestuur en is afgestemd met het Overleg Rechtspositie Decentrale Politieke Ambtsdragers (ORDPA), waaraan de koepels en beroepsverenigingen uit het decentraal bestuur deelnemen.
- Het doel van de circulaire is het toelichten van de wettelijke bepalingen in de Provinciewet en Gemeentewet over het commissiestelsel, om te verduidelijken wanneer sprake is van een commissie in de zin van deze wetten en welke vereisten gelden indien een commissie wordt ingesteld
- Naar verwachting is de circulaire eind oktober gereed voor publicatie. Op 17 oktober wordt de circulaire een laatste maal geagendeerd in het ORDPA, waarna de interne route voor publicatie van de circulaire wordt doorlopen.
- In uw antwoordbrief kondigt u aan bij de evaluatie van deze circulaire het mogelijk maken van extern voorzitterschap- één van de voorstellen van de G4 - te betrekken.
- Begin 2020 is al eens een initiatiefvoorstel ingediend door de Kamerleden Van den Bosch (VVD) en Van der Molen (CDA) om extern voorzitterschap van commissies mogelijk te maken. Dit voorstel is op 3 november 2020 aangenomen door de Tweede Kamer. Maar na een eerste termijn behandeling in de Eerste Kamer is dit voorstel niet verder meer behandeld.
- De Voorzitter van de Tweede Kamer heeft bij brief van 31 mei 2023 gemeld dat de Tweede Kamer dit initiatiefvoorstel op 30 mei 2023 op verzoek van de leden Simons (VVD) en Van Dijk (CDA) heeft ingetrokken.
- In de gesprekken die zijn gevoerd met de praktijk bij het schrijven van de circulaire is meermaals aangegeven dat er nog steeds behoefte bestaat aan het extern voorzitterschap van commissies. Omdat de circulaire alleen toelicht wat de huidige wettelijke mogelijkheden zijn, wordt er op dit onderwerp verder niet ingegaan.
- Bij het opstellen van deze circulaire is echter ook aan het licht gekomen dat er behoefte bestaat aan het overdenken van de mogelijkheden die het huidige stelsel biedt. Na publicatie van de circulaire gaan we hierover het gesprek aan en betrekken daarbij ook de praktijk.